

νοια, που τους περνούσαν, ο κόσμος έλεγε το μακρί του και το κοντό του, ό,τι ήθελε ο καθένας, όχι βέβαια θαμάζοντας το έργο τους.

Ένας μοναχά χριστιανός, άμα τους είδε δεμένους, τους κοίταζε με θαυμασμό και σιγόειπε:

— Πατριώτες!..

Αυτός ο άνθρωπος στά 97, είμαστε βέβαιοι, δε θα φώναζε «Ζήτω ο πόλεμος!» αλλά θα πολέμησε.

ΧΑΘΗΚΕ

ένα παράσημο για τους έξυπνους εκείνους που τα καταφέρνανε να ποτρεύουν ένα δυστυχισμένο νέο, το γεωπόνου Δέρβου. Οί άνθρωποι δούλεψαν και ιδρώσανε για νάν το καταφέρουν, και τώρα που το καταφέρνανε δέν έννοούνε νά πάψουν. Πρώτα πρώτα τόν κάνανε νά πιστέψει πως ανακάλυψε κάπιο γιατρικό για τους κάλους και πως ο Πικπας τονέ διώρισε γιατρό του. Του κάνανε διπλώματα, του στείλανε γράμματα και τηλεγραφήματα πλαστά, δημοσιέψανε χίλια δυό στις έφημερίδες, και τα καταφέρνανε μιιά χαρά νάν του γυρίσουν το μυαλό και νάν τόν κάνουν νά μή μπορεί νά βρεί δουλιιά μιά νά πουλάει φημερίδες στους δρόμους για νά βγάλει το ψωμί του.

Τώρα του βγαλανε στή μέση πως έρχεται κάπια πλούσια Αμερικανίδα νάν τονέ στεφανωθεί, κι ο δυστυχισμένος ο Δέρβος τά πιστεύει κ' έτσι χάνοντας και το λίγο μυαλό που του άπόμεινε, θα πετάξει κάνα πρωί και τις έφημερίδες και θα σταυρώσει τα χέρια του περιμένοντας νάρθει ή πλούσια Αμερικανίδα με τα εκατομμύρια της νάν τονέ θρέψει.

Τό άπελπιστικώτερο είναι πως όλ' αυτά τα κάνουν οί φιλόανθρωποι δημοσιογράφοι μας που μάζ παίρνουν καθε μέρα ταύτια φωνάζοντας για τα «άγρια» συνήθεια μας!

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

όσοι φίλοι δε μάζ στείλανε ακόμα τή συντρομή τους για το χρόνο αυτό, μερικοί και για περασμένα χρόνια, νά μάζ τή στείλουν, άφου ο «Νουμάς» ούτε τήν πρώτη κυκλοφορία έχει, ούτε ρούβλια πιά λαβαίνει από τή Ρουσία, που ύστερ' από τόν πόλεμο έπαψε πιά νά υποστηρίξει, για τήν «έξωτερική»

κυρία Παγουδάκη;» κάνει μιιά άλλη κυρία πιθώνοντας το πηγούνι της πάνω στο τραπέζι του καφεéné αγιατί δέν τόν άφησεν ή μαχμιά του. Εξέρτε! Όσα με τα στερνά της τόν έδερνε. Αυτό το πιστοποιήσανε κι' άλλοι. Κείνη τή στιγμή ο σιόρ Τζώρτζης χτύπησε με τήν άκρη του μπουκκιού του το τραπέζι του. Ο καφετζής γύρισε, τόν κοίταζε και του φώναζε «Άμέσως!» Ύστερα πήγε σε μιιά βραχιιά πούταν δέω από τόν καφεéné κλεισμένη με καλάμια κ' έκοψ' ένα μπουκέτο που το πίθωσε στο τραπέζι του σιόρ Τζώρτζη. Καθε βράδι κοντά νά φύγη έπερνε κ' ένα τέτοιο μπουκέτο ο σιόρ Τζώρτζης. Σηκώθηκε, πέρασε πάλι άνάμεσ' από τα καθίσματα και τραβήξε για τή χώρα. Όλοι γύρισαν και τόν κοιτούσαν όσο που δέν φάνουνταν πιά. Ο σιόρ Τζώρτζης πήγε στο σπίτι του, έδωσε το μπουκέτο του υπερέτη του και τόν διάταξε νά το πάη στην κυρία Παγουδάκη. Κι' από τότες ο σιόρ Τζώρτζης τής έστειλε ταχυτικά ένα τέτοιο καθε άπόγεμα. Και ίκανοποιούνταν μ' αυτό τελεία.

Η χώρα το καταλαβε και ξανάρχισαν τα ίδια. Μά σε λίγες μέρες συνήθισαν κι' αυτό κι' αν ο σιόρ Τζώρτζης ο ίδιος δέν τους κινούσε τήν περιέργεια και δέν έκανε καθε τόσο κι' ένα μικρό σούσουρο θα τόν ξεχνούσαν γλήγορα.

Μονάχα ή παχιιά άυστηρή κυρία, χωρίς κι' αυτή νά μπορέση ποτέ νά μαθη το γιατί, από τή βραδυιά με το χορό στου κυρίου Ταβλή δέν μπορούσε νά χωνίψη τόν πρόξενο της Γαλλίας.....

Λευκάδα

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΔΕΒΑΡΗΣ

πολιτική της, φύλλα σαν το «Νουμάς», ούτε κόμματα υποστηρίζει, ούτε εκδιάζει Τράπεζες και άλλους παραλήδες επιχειρηματίες, για νά σκεπάσει με όλ' αυτά τα έξοδά του.

Παρακαλούμε λοιπόν τους φίλους νάν τα συλλογιστούνε αυτά και νά θυμηθούνε νά μάζ στείλουν τή συντρομή τους παρακαλούμε μοναχά και δέν τους φοβερίζουμε πως θάν τους ρεζιλιέψουμε, όπως έκανε τελευταία ο κ. «Ακρίτας» που έθρισε λοποδύτη έναν όμογενή της Αλεξάντρειας, τόν κ. Περικλή Γλυμενόπουλο (ακόμα δέν είδαμε καμιά διαμαρτύρηση ή καμιά καταγγελία του άνεψιού του και φίλου μας κ. Ν. Λάσκαρη) ίσως γιατί δέν του πλώρωσε τή συντρομή.

Τέτιες χωριατιές ούτε τις έκανε ούτε θάν τις κάνει ποτέ ο «Νουμάς». Όποιος δε θέλει νά μείνει συντρομητής, άς μάζ γυρίσει το φύλλο, κι όποιος δε θέλει νά μάζ πλώρσει, χαλάλι του. Έμεις το φύλλο το στέλνουμε σε όλους ταχυτικά, κι αυτό μάζ κάνει νά πιστεύουμε πως ταχυτικά πρέπει νά μάζ στέλνεται κ' ή συντρομή. Δέν ξέρουμε πάλι: μπορεί νάχουμε κι' άδικο.

Παρακαλούμε ακόμα τους συντρομητάδες της Αθήνας που θάλλάζουμε σπίτι τήν 1 του Σεπτεμβρίου νά μάζ το δηλώσουνε για νά ξέρουμε.

ΣΕΛΗΝΗ

I

Αστρο χαρής δέν είμι, όρη θλιμμένη,
Μά φως συμπονεμού σε ξαγναντίζουν
Τή νύχτα όσοι παράδομα γυρίζουν
Στην έρημιιά που γύρω είν' άπλωμένη.

Ψυχή και ού από πόνο σπαραγμένη,
Γυρνάς ψηλά στις ώρες που σκορπίζουν
Το σιέναγμα οί ψυχές και λαχταρίζουν
Στην κόλαση που έδω τους είν' όσομένη.

Κι' όταν οί πόνοι άναχνπούν στα στήθια
Και τ' άμοιρα ματόφυλλα δακρρίζουν,
Τά μάτια στον αϊθέρα σ' άντικρούζουν.

Ραίνε κ' έδω στην όρη δάκρυα πλήθια
Και στον καθ' έργο που σιδ κλάμμα σβύνει
Η συντροφιά σου, ώ Θεήνε, άνάρα χύνει.

II

Πέφτει βουβό το δάκρυ στή μορφή σου
Που χλώμιασε στον άφανο καμμό σου,
Και σκοτεινάζει τ' όριο πρόσωπό σου
Στην άγιατή σου λύπη τήν κρυφή σου.

Κι' όληνυχτίς, φεγγάρι, δίο και σβύσου,
Φέβγεις γοργά στο σύντομο χαμό σου,
Μά εκεί που λαχταράς τόν τελειωμό σου
Ζωής όρη σου κράζει άναγεννήσου.

Βαρύμοιροι και μάζ σαν τρώει ο πόνος
Στον τάφο Λυτρωτή γοργοπειούμε,
Μ' άλλουιά, ζωή κατάρα! ξαναζούμε

Κάθε φορά όσο που νάρθη ο μόνος
Καιρός που θ' άγκαλιάσουμε το χάμα
Μαζί με μάζ νά ρέψει ο πόνος λιώμα.

Κέρκυρα

ΝΑΣΙΠΠΟΣ

ΑΒΑΡΙΑ

Στον Αργύρη τόν Εφταλιώτη

Η γολέττα του καπετάν Ζήση εΐτανε το πιο πτυχημένο και θαλασσινό καράβι του νησιού. Τη θάρωσε ο μάστρο Θεωνάς και τήνε λέγανε Αδάμ.

Μά το φορτίο που τη φάρωσε ο κύρ Κοσμάς εΐτανε κακοροζικό. Ένα βαρύ και κακοστοίβαχτο φορτίο Αρατίς.

Κι εΐτανε και χειμώνας βαρυχειμωνιά.

Όσο φυσούσε πύρος, πάει κλά. Η γολέττα άρμένιζε σαν το θλακασπούλι: έκαθε μίλλια περνούσε όλα τα κεράβια.

— Χαράς το, το καράβι μας!

Λέγανε οί νάφτες και τραγουδούσανε στην πλώρη. Σάν φουρτούναζε όμως ο καιρός:

— Καπετάν Ζήση, νά ποδίσωμε, φωνάζανε.

Ο καπετάν Ζήσης εΐτανε θαλασσινός από τα γεννησοφάκια του. Περήφανος και άξιος που νά κούσει νά ποδίσει; Δέν έπόδισε ποτέ του.

— Όρτσα! φώναζε από την πρύμη.

Και οί νάφτες του, ο Γνώσης, ο Σκέψης, ο Κρίσης, ο Θέλησης κι ο Συνείδησης, θένε δε θένε, τρέχανε στα άρμενα.

Έτσι, ποτε πρύμα, ποτε όρτσα, με τραβέρτα και με βόλτες ή γολέττα πήγαινε το δρόμο της, ως που ζύγωσε της Συλλογής τόν κάθο, ένα κάθο ξακουστό για τους άγέληδες που βγάξει και για τις φουρτούνες του.

— Άγάντα μπαμπαφιγκο, κόντρα, φλόκους και στραλλίρες, διάταξε ο καπετάν Ζήσης, νά περάσωμε τόν κάθο.

Μά ο άνεμος ενάντιος, Έγωίσμος με μπόρες, έριχτε τη γολέττα ίσια στα νησάκια τα λεγόμενα Απολάφες. Όσο όρτσάριζε ή γολέττα τόσο ο άνεμος δυνάμωνε. Τα κύματα, σαν άσυλλόγιστες επιθυμίες, μπαίνανε από την πλώρη και βγαίνανε από την πρύμη.

— Πά ν' αρχίζουμε, καπετάν Ζήση, φωνάζανε οί νάφτες.

— Κάλλια σύψυχοι νά πάμε, τους άπάντησε ο καπετάν Ζήσης, παρά νά παραδώω το φορτίο μου στον πειρατώ τα χέρια.

Τωόντι στα νησάκια άφτά, τα λεγόμενα Απολάφες, υπάρχανε κάτι φυσικά λιμανάκια που μπορούσανε ν' αρχζουνε ως που νά σιάζει ο καιρός. Μά είχε και κάτι πειρατίς, που τους λέγανε τα Παθη, φοβερούς και τρομερούς.

— Άγάντα, το λοιπόν, τις σκότες!

Άγάντα! μά κι' άνεμος δε χωράτεθε. Άνάμεσα τη Συλλογή και τις Απολάφες, τους πήρε τα πανιά σαν μαντηλάκια.

Ός νά βάλουμε στη θέση άλλα πάνε και οί βάρκες, και οί ρούμενες και τα ρασπέτα. Άλλα σάρωνε ή θάλασσα. Άλλα οί νάφτες ρίζανε για νά λαφρώσει η γολέττα.

— Άνάθεμά το για φορτίο! μουρμούριζε ο καπετάν Ζήσης, θα μάζ πνίξει.

Και βαστούσε με μεγάλη προσοχή το τιμόνι μνή πάρει πότζα το καράβι και μπαταρεί.

Που σ' άκούει όμως τέτοια ώρα το τιμόνι; Πριν περάσουνε τόν κάθο το φορτίο κύλισε στη μπάντα και τα κύματα πατούσανε τη γολέττα σα νά εΐτανε κανένας βράχος μέσ' τη θάλασσα.

— Χαθήκαμε, φωνάζανε οί νάφτες.

— Χύση, διάταξε ο καπετάνιος.

«Όπου ρίξει ρίξει Ἀρετές στη θάλασσα.»

Καθώς τις είχανε στο ἀμπάρι, στείβαγμένες πρώτες πρώτες ρίξανε την Ἀρταπάρνηση και τή Θυσία. Ὑστερα δώκανε δρόμο στην Καλή πίστη και την Ἐλεημοσύνη. Ἀπάνω πού μισορίχτανε τή Φιλανθρωπία, τήν Ἀγάπη, τόν Πατριωτισμό και τήν Τιμιότητα, ἀκούνε ἕνα κρότο στην πλώρη και τή Συνείδηση νά φωνάζει :

— Καθίσαμε!

Φόβος και τρόμος τούς ἔπιασε ὅλους. Ἡ γολέττα δέν τό κουνούσε πιά. Εἴτανε καλά καθισμένη στά ρηχά του πρώτου νησιού, του Ἐρωτα. Μήτε τὰ πανιά της μπορούσανε νά τή ξεκολλήσουνε μήτε κι ἂν ρίχτανε ἀκόμη φορτίο θά ἔβγαίνε.

Σέ λίγο νάσου κ' οἱ πειρατές μέ τὰ καϊκια τους. Ἀνάγκη πᾶσα ὁ καπετάν Ζήσης νά παραδοθεῖ.

— Τί εἶσαι φορτωμένος; τόν ρωτήσανε τὰ Πάθη, σάν πατήσανε τή γολέττα.

— Ἀρετές, ἀπάντησε δειλά δειλά ὁ καπετάν Ζήσης.

Τὰ Πάθη τρελλαθήκανε ἀπό τή χαρά τους. Τέτοιο φορτίο εἶχανε καιρό νά τό δούνε. Στή στιγμή ἐπέσανε στ' ἀμπάρια σάν τὰ κοράκια στό ψυφμί.

— Πάει και πάει τό φορτίο του κύρ Κοσμά! εἶπε μεσ' τό νοῦ του ὁ καπετάν Ζήσης. Τουλάχιστο νά σωζότανε ἡ γολέττα μου.

Πρῖν τό καλοσκεφεῖ φάνηκε ἕνας καπνός στόν καβο κ' ἕνα βαποράκι πού ἐρχότανε ἴσα στη γολέττα. Εἴτανε τό ναυαγιστικό, ἡ Ἀλήθεια.

— Ἐ! παιδιά, εἶπε ὁ καπετάνιος τῆς Ἀλήθειας στά Πάθη, σᾶς φτάνει. Πάρτε ὅ,τι θά πάρτε κι ὄχι. Νά σώσωμε τό καράβι.

Τὰ Πάθη ὑπακούσανε στόν καπετάν Φύση. Εἴτανε παλιός τους γνώριμος.

Σέ λίγες μέρες ἡ γολέττα βερμουλουμένη ἀπό τήν Ἀλήθεια ἔμπαινε στό λιμάνι γιά νά παραδώκει τό φορτίο της. Δηλαδή τό φορτίο πού ἀπόμεινε.

Ὁ παραλήπτης του φορτίου εἴτανε κάποιος μισέ Κοινώτης, ἀνταποκριτής του κύρ Κοσμά, ἄνθρωπος πολὺ παράξενος και δύσκολος. Σάν εἶδε του φορτίου τήν κατάσταση γίνηκε θερίο. Πῆγε στό δικηγόρο του, ἕνα δικηγόρο ξακουστό, τόν Ἠθικό, και διαμαρτυρήθηκε.

Μά κι ὁ καπετάν Ζήσης βρῆκε ἕνα ἄλλο δικηγόρο, νέο μά ξυπνό, Ἄτομο ὀνομαζόμενο και διαμαρτυρήθηκε κι ἀφτός.

— Φταίει τό πλοῖο, ἔλεγε ὁ ἕνας δικηγόρος. Ἀπό τήν ἀνικανότητα του καπετάνιου και τὰ λάθια του γινήκαν ὅλες οἱ ζημιές. Δέν εἴμαστε σέ τίποτα ὑπέφτυνοι. Πρέπει ἡ γολέττα νά μᾶς πληρώσει τίς ζημιές μας.

— Φταίει τό φορτίο του κύρ Κοσμά, ἔλεγε ὁ ἄλλος δικηγόρος. Ἡ κακή του ἡ ποιότη. Τό κακό του τό μπαλλάρισμα. Τέτοιο φορτίο δέν ταξιδιέβεται. Πρέπει τό φορτίο νά μᾶς πληρώσει ὅλες τίς ζημιές μας.

Τό δικαστήριο διόρισε κανονιστές τῆς ἀβαρίας δυό παλιούς ἐμπόρους τόν Δικαίωμα και τόν Καθήκο και ἀφτόι σκεφτήκανε κι ἀποφασίσανε.

«Ἐπειδή τό πλοῖο εἶναι ξύλινο, τό ταξιδι ἐπι-

κινδύνω και τό φορτίο κακόβολο φταῖνε κι ὁ φορτωτής πού φόρτωσε κι ὁ καπετάνιος πού ταξείδεψε τό φορτίο. ἐπομένως τὰ ἄλλα περιστατικά τό ἀγγαντάρισμα τῶν πανιά, τό χύσιμο, τό κάθισμα κ' ἡ κλειψιά θεωροῦνται ὡς συνέπειες του ἀρχικοῦ φταιξιμάτου και τῶν δυό και οἱ ζημιές του πλοῖου ἔπανε στό πλοῖο κ' οἱ ζημιές του φορτίου στό φορτίο.

«Τό μόνο πού και τὰ δυό, πλοῖο και φορτίο, θά πληρώσουνε ἀναλογικά τόν κόπο τῆς Ἀλήθειας πού πτόσωσε».

Τήν ἄλλη μέρα γράφανε οἱ ἐφημερίδες πού ὁ μισέ Κοινώτης ἔκανε φαλιμένο.

Πρώτη του Αὐγούστου 1905.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΦΥΤΙΑΗΣ

ΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Ἀπό τήν «Ὀϊνον. Ἑλλάδα»)

Στίς «Ἀθήναι» τῆς 20 Ἰουνίου διάβασα πῶς τὰ μέλη του «Συλλόγου τῶν Ἑλλήνων γεωπόνων» μαζεύτηκαν στην Ἀθήνα και μετὰ πολλή συζήτηση ἐσύνταξαν τό πρόγραμμά τους. Μὲ λίγα λόγια ἀποφασίσαν τ' ἀκόλουθα:

- 1) νά βγάλουν 24 γεωπονικά βιβλιαράκια τό χρόνο γιά διάφορα σχετικά ζητήματα, σέ γλώσσα ἀπλή, τὰ ὅποια θά πουλιούνται 10 λεφτά τό ἕνα.
- 2) διώρισαν 150 ἀντιπρόσωπους του σωματείου στά διάφορα γεωργικά κέντρα του Κράτους. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτούς εἶναι χτηματίες και ἐπιστήμονες.
- 3) θά ζητήσουν τήν ἐπιστημονική βοήθεια ὅλων πού σπουδασαν τό γεωργικό ζήτημα.
- 4) θά μελετήσουν τὰ κατάλληλα μέτρα γιά τήν καλλιτέρεψη τῆς ἀγροτικῆς ἀσφάλειας και θά τὰ ὑποδείξουν στίς ἀρχές.
- 5) θά ζητήσουν τή γνώμη τῶν ἐδικῶν γιά τό ζήτημα τῆς γεωργικῆς διδασκαλίας στό λαό.
- 6) θά δώσουν φέτος 150 μαθήματα γεωπονικά στά 7 διδασκαλεῖα του Κράτους, στούς στρατώνες κ.λ.π.
- 7) θά γίνῃ ἐνέργεια γιά ἔκθεση γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐργαλείων, χημικῶν λιπασμάτων, φαρμάκων γι' ἀσφάλειες φυτῶν κ.λ.π.

Αὐτά μὲ λίγα λόγια ἀποφασίσαν οἱ γεωπόνοι μας, και ὅλα εἶναι τόσο πολὺ σωστά, πού κ' ἕνα μόνο ἀπ' αὐτά τὰ ἐφτά νά γίνονταν ὅπως ἔπρεπε και νά σπρώχνονταν ἀπό ἀνθρώπους πραχτικούς, παρὰ πολὺ μεγάλο καλὸ θά γίνονταν στή γεωργία μας.

Εἶναι πολὺ εὐχάριστο πρᾶμα πού οἱ γεωργοί μας κατάλαβαν πῶς πρέπει νά δουλέψουν μοναχοί τους γιά νά προδεψῇ ἡ γεωργία μας πού γιά τόσα χρόνια τώρα ἀφέθηκε στην τύχη της. Βέβαια σωστό εἶναι οἱ ἀρχές ἑνός τόπου νά φροντίζουν γιά τόσο σπουδαῖα ζητήματα ὅσο εἶναι ἡ γεωργία και ἡ βιομηχανία, μά δυστυχῶς στόν τόπο μας χωρίς ἰδιωτική πρωτοβουλία δέ μπορεί νά γίνῃ τίποτε καλὸ. Παντοῦ ἡ πρώτη ἐνέργεια γίνετα ἀπό τήν Κυβέρνηση. Ἐταιρίες ὅμως και σύλλογοι ἐμπορικοὶ γίνονται παν-

του μὲ διακλάδωσες σέ ὅλες τίς γεωργικῆς ἐπαρχίες. Σπουδάζουν τὰ διάφορα γεωργικά ζητήματα, βγάζουν ὁδηγίες σέ βιβλιαράκι πού μοιράζουν χάρισμα ἢ πουλοῦν πολὺ φτηνά, κάνουν διαλέξεις, μοιράζουνε σπόρο και βοηθεῦνε κ' ἐγκαρδιώνουν με κάθε τρόπο τό γεωργό. Αὐτές οἱ ἐταιρίες ἔχουν τήν προστασία πάντα τῶν ἀρχῶν και πολλές φορές γίνονται ἀφορμή τῶν εὐεργετικῶν νομοθετημάτων. Στήν Ἀγγλία και στην Ἀμερική τέτοιες Ἐταιρίες ὑπάρχουν πολλές και σχεδόν συνεργάζονται με τὰ σχετικά τμήματα τῶν ὑπουργείων τῆς γεωργικῆς ἢ του ἐμπορίου. Τέτοιο πρᾶμα ζητοῦν τώρα νά κάμουν οἱ γεωπόνοι μας, και ἂν ἐργαστοῦν καλά ἡ ἐπιτυχία εἶναι βέβαιη, και δέν ἀμφιβάλλω πῶς και οἱ Κυβερνήσες μας θά τοὺς βοηθήσουν ὅσο μποροῦν.

Μπορῶ νά δώσω πολλὰ παραδείγματα τῆς καλῆς δουλειᾶς πού κάνουν παρόμοιες Ἐταιρίες στην Ἑυρώπη. Τίς προάλλες διαβάξα τήν ἐνέργεια και πρόοδο πού ἔγινε τὰ τελευταῖα λίγα χρόνια στην καλλιέργεια του μπαμπακιοῦ. Τό θέμα δέν εἶναι ἄσχετο με μᾶς. Τό μπαμπάκι καλλιεργείται στόν τόπο μας μ' ἐπιτυχίαν ἂν και οἱ γεωργοί μας δέν ἔχουν ἰδέα πῶς πρέπει νά καλλιεργηθῇ—και λιγῶν βοήθεια ἀπό μιὰ Ἐταιρία γεωργική θά ἔκανε μεγάλο καλὸ.—Λοιπόν ὁ ὕψωμός στίς τιμῆς του μπαμπακιοῦ, και ἡ ὁλοένα μεγαλότερη ζήτηση, ἔκαμε πολλούς σέ ὅλα τὰ μέρη του κόσμου νά συλλογιστοῦν ἂ δέ θά μπορούσαν ἢ ν' αὐξήσουν τήν καλλιέργεια του φυτοῦ, ἢ ἂ δέν τό καλλιέργησαν ποτέ, νά τή δοκιμάσουν. Στήν Ἀγγλία τό 1900 συστήθηκε μιὰ μεγάλη Ἐταιρία γιά τήν πρόοδο τῆς καλλιέργειας του μπαμπακιοῦ στίς Ἀγγλικῆς χτῆσες. Στήν ἀρχή ἡ Ἐταιρία καταπίαστηκε τήν καλλιέργεια στίς Δυτικῆς Ἰνδίες ὅπου τὰ τελευταῖα χρόνια δέ γίνονταν σχεδόν διόλου μπαμπάκι. Μὲ τή βοήθεια τῆς Κυβερνήσεως ἔσπραξε τό ζήτημα πολὺ στην ἀποκικία αὐτή. Ἐδειξαν πρώτα ὅλα τὰ μεγάλα κέρδη πού περιμέναν ὅσους καταπιάνονταν αὐτό τό φυτό, μοίρασαν σπόρο, ἔβγαλαν ὁδηγίες, βιβλία πού ἔλεγαν ὅλες τίς λεπτομέρειες τῆς καλλιέργειας. Ἡ γῆ τοὺς βοήθησε πολὺ γιατί εἶναι πολὺ πλούσια σ' αὐτά τὰ νησιά, και τό ἀποτέλεσμα πέρα ἦταν πῶς πουλήθηκαν ἀγορὰ 2,000 μπαζες τῶν 360 λιτρῶν, κᾶπου 2,50 δρ. ἡ λίτρα. Φέτος λογαριαζοῦν πῶς θά κάμουν 5,000 μπαζες πού θ' ἀξίζουν πάνω ἀπό 4,000,000 δρ. | Καί ἡ παραγωγή θά μεγαλώσῃ ἀκόμη ἀφοῦ ὑπάρχει ζήτηση. Στή Ρωσία ἔγινε τὰ ἴδια, κ' ἐκεῖ μεγάλη ἐπιτυχία, και τώρα φέρνουν ἀπό τήν Ἀμερική λιγώτερο ἀπό τό μισό μπαμπάκι πού ἔφερναν πρὸ 10 χρόνων. Ἀλλὰ γιά τήν καλλιέργεια του μπαμπακιοῦ, ἡ ὅποια εἶναι σπουδαῖατα ζήτημα γιά τόν τόπο μας, θά σᾶς πῶ περισσότερα ἄλλα μέρα.

Ἄ μιὰ Ἐταιρία σάν τή σημερινή τῶ γεωπόνου μας, εἶχε γίνε ἔδω και λίγα χρόνια, ἴσως και τό ζήτημα τῆς σταφίδας μας δέ θά ἦταν σήμερα ζήτημα, ἀλλ' ἀπλουστατά θά ἦταν ἕνα χρυσό εἰσόδημα πού δέ θά μᾶς εἶδνε καμμιά ἀνησυχία. Ἡ ἔταιρία θά εἶδεινε στόν κόσμο πῶς δέν πρέπει νά μεγαλώσῃ τήν παραγωγή του, ὅτι τῆ γῆ τους θά μπορούσαν νά τή σπείρουν κάτι ἄλλο, νά φέρουν παραδείγματα, νά πῶν πῶς γι' αὐτό τό ἄλλο ὑπάρχει ζήτηση, πῶς ἀλλοῦ ἔδωσε καλλίτερο και βεβαιότερο εἰσόδημα. Λίγες στατιστικῆς γιά κείνους πού καλλιεργοῦν μηλιές, συκιές, καρυδιές, ροδακινιές, λαχανικά και ἄλλα, θά εἶδειναν στόν κόσμο ὅτι κι αὐτές οἱ καλλιέργειες χρειάζονται προσοχή και δοκιμή. Πέρα γύριζα σ' ἕνα ἀπό τὰ ἐφτάνησά μας,